

اداره مرکزی :

آنقره ده ، معارف املکلی پانده کی دائره
استانبول جاده سنده آنقره

استانبول بورسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده 87 نومروده
دائرة مخصوصه

حیات

هیاره دایمیه ... دنیایه راهایه حیات قاتلم ...
نجه -

نفسه سی هربرده 15 غرومده

سنه لکی پوسته ایله 7,5 لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین 7,5 دولار)

اونه راعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرزیدر .

صافی : 81

آنقره ، 14 حزیران ، 1928

4 نجی جلد

اعمارى ، خربى ؟

غالبا اون بىش اون آلتی سنه اول ، استانبول
شهرامینلرندن بری ، دوز و کنیش جاده لر آچق
ایچون اوکنه نه کلیرسه ییقمق مراقنه دوشمشدی .
اوزمان معمار کمال الدین بک مرحومک « تورک
یوردی » نده چیقان هیجان و صمیمیت دولور
مقاله سنی دائما محبتله خاطرلارم : « زاواللی کوزه لر
استانبول ، سنی پارسه بکزه ته میه جکر ؛ فقط هیج
اولمازسه بوکره شه دوندورمک ایسته یه جکر .
فقط سن ، بوکونکی خراب ، باقیمسز حالکده
بیله ، بوکره شدن ده پارسدن ده کوزه لیسک ! »
دیه فریاد ایدن بوتورک معماری تماماً حقلیمیدی ،
عجبا مبالغه ایتیمورمیدی ؟ بیلمیورم . هر حالده ،
آتشلی برملیتپورولک روحیه مشبوع اولان
اوسطرلر ، بنی اوزمان چوق متحسس ایتمشدی .
مقاله نك آدی ده غالباً « اعمار بلده بلاسی » ایدی ...
آثار عتیقه نك محافظه سی ایچون الده موجود
نظامنامه لره ، بومقصدله یاپیلمش برطاقم تشکیلاته
رغمأ ، « اعمار بلده بلاسی » مملکتک هر طرفنده
حادثا مستولی برشکلده دوام ایدوب کیتمکده در .
اسکی مزارقلر قالدیریلیور ، یوکسک برصنعت
محصولی اولان تاریخی مزار طاشلری قیریلیور ،
تاریخی کتابه لر قالدیرم طاشی اولیور ، براز
خراب اولغه باشلامش هرهانکی بر معماری
آبده سی بوسبوتون ییقیلارق انقاضیه یکی انشاآت
وجوده کتیریلیور ؛ خلاصه ، او یله بر « اعمار » که
حقیقته « ملی آبده لری تخریب » دن باشقا
برشی دکل ...

تخریب ایدیشمزی ده یینه حیرتله قارشیلایورلر ...
بونلردن برینه ، اقتصادی وضعیتمزدن دولای
برچوق آبده لر مزی تعمیر امکاتی بولامادیغمزدن
بحث ایدیه جک اولدم ؛ « تعمیر آیری مسئله ؛
شیمدیلک هیج اولمازسه تخریب ایتمه سه کیز ! »
دیدى ، نه قادر آجی ، فقط نه قادر دوغرو بر جواب .
عصرلردن بری ، لاقیدلکمز ، اهمالز نتیجه سنده
« طبیعت » ک ذاتاً یاواش یاواش اورته دن
قالدیرمقده اولدینی ملی آبده لر مزی احیا ایچون ،
بزمده ، « طبیعت » ک منفی قوتلرینه اشتراکزه
نه لزوم وار ؟

معارف و کالتی و معارف مأمورلری ، اسکیدن
بری ، بو جنس تخریباته مانع اولمق ایچون
اعظمی غیرت صرف ایدرلر . آنادولونک
مختلف مرکز لر نده یکی موزم لر آجان جمهوریت
معارفی ایسه ، ملی حرثله علاقه دار اولان
بو مسئله لره قارشى قوتله علاقه دار اولیور .
فقط نه قادر یازیق که بو غیرت و بو علاقه ، هر زمان
بو تخریباتی منعه کفایت ایتمه مکده در . ملی دو یغو ،
ملی و بدیعی تربیه مملکتده هنوز لایقيله انکشاف
ایتهدیکی ایچون ، حتی « منور » عد ایدیلن صنفک
بویوک برا کثرتی بیله ، هرهانکی بر معماری آبده سی
قارشیسینده بدیعی ره یجان دویمایور ؛ ییقیلان برصنعت
آبده سنک ، ملی وار لغمزدن قوپمش بر پارچه
اولدینی حس ایتیمور ؛ ملی تاریخه و ملی حرثه
لاقید قالمه یی بلکه آلا فرافله ق ، بر یکیلک ،
بر تجمید غیرت کیشلکی صانیور . غرب مدینتی حقیقه
تمشیل ایتمش « ملی » بر « کزیده لر صنفی » یتیشنجه یه
قادر ، بو جنس تخریباتی تماماً منعه موفق اولما
میه جغمزی سویله مک ، بیلمم یا کلش اولورمی ؟
ملتلرک مدنی فعالیتلرینی ، مدنی حیاته
استعدادلرینی کوسترمک خصوصنده معماری
آبده لری قادر جانی اثرلر بولونماز . اسلام
دینی ، مسلمان قوملرک ، رسمده و هیکتراشلقده

آنادولونک همان هیج بر شهری یوقدرکه
« بلدییه » لرک بوتورلو تخریب اتندن قورتولمش اولسون .
یالکزمی تاریخ ایچون دکل ، عمومی مدینت تاریخی
ایچون ده بونک رضیاع اولدینی حالا آکلایمادق .
هله او زاواللی مزارقلر ... محلی تاریخ ایچون
حادثا بروثائق خزینهنه سی اولان مزار طاشلری
آراسنده ، « تربیتی صنعت » نقطه نظرندن نه قادر
مهم ، قیمتلی صنعت اثرلری واردر ! برچوق اسلام
کتابه لرینی نشر ایتک صورتیه اسلام تاریخنه
پک بویوک خدمتی دوقونان مرحوم مستشرق
« وان برخم » ، بوندن اون بىش اون آلتی ییل
اول ، « برغمه » ده کی اسلامی کتابه لری و او میانده
برطاقم قیمتلی مزار طاشلرینی نشر ایتمشدی .
پروسیا علوم آقاده میسی مخطرهلری آراسنده نشر
ایدیلن بورساله در رسملرینی کوردیکم مزار طاشلری ،
امینم که بوکون « برغمه » ده موجود دکلدر ...
بر شهرک بلدییه سی مناسبسز بریده کی مزارلنی
قالدیره بیلیر ؛ فقط ، ابتداء اوراده کی طاشلرک صنعت
ویا تاریخ اعتباریه اهمیت اولانلرینی طوبلایوب
محافظه ایتک شرطیه ... یوقسه ، ملی تاریخی ،
ملی حرثی استخفاف ایدهرک اونلری قازمه
ضربه لر یله پارچالایوب محو ایتک ، باربارلقدن
باشقا برشی دکلدر ! سلچوقیلرک ، قارامان اوغو -
لارینک ، ساثر اسکی تورک دولترلرینک آنادولو
طوپراقلرینی سوسله یین ، آنادولوده تورک روحنک
وتورک مدینتنک قدرتنه شاهد اولان معظم آبده لرینی
اعظمی غیرتله محافظه یه چالیشه جق برده ، یکی ربنا
یایمق یاخود یکی بر جاده آچق ایچون اونلری
ییقانلره ویریله بیله جک برصفت واردر : باربار !
آنادولوده سیاحت ایدن و - الله راضی اولسون -
او اسکی مدینت آبده لر مزی بوسبوتون ییقیلمه دن
تدقیق و تثبیت ایله یین آوروپالی آرکه اولوغلر ،
او آبده لرک عظمتی ، آهنکی ، کوزه لکی قارشیسینده
ناصل حیران قالیورلرسه ، شهر اعماری نامنه اونلری

ادبيات وحيات

- آمريقالی آرنولد بهنه دن -

ياشايشكز اوزرينه نه كي بر تأثير يامش اولديغي بولوب سويله مه كزي رجا ايده جكم. اكر حياتكزك بر صفحه سي ويا بر نقطه سي اوزرينه الكزي قوبوب : « بوكتابي اوقودقدن صوگرا - اوني اوقومادن اولكنه نظراً - داها عاقلانه حركت ايتدم ، شونك بونك سوزلرينه داها آز آلداندم ، داها واضح كورمكه ، داها درين حس ايتمهك باشلادم . كوزه لكه داها ابي نفوذ ايتدم ، داها نازك اولدم ، داها نشئه لي اولدم ، داها مسعود اولدم . . . » ديه بيليرميسكز ؟ بوني ناموسكارانه ديه بيليرسه كز اوكتابي اوقوما كز بوشه كيمه مشدر . فقط بوني ديه مرسه كز سزده الندن مارانغوزلق كتابي دوشورمه ديكي حاليده اوچ آياقلى بر ايسكمه اوزرنده اوتورمغه ويا بر پورتاقل صانديغي اوزرنده يك ييمكه دوام ايدن آدامك وضعيته دوشمشسكز ديمكدر .

« بونلري بنده هپ بيلورم . فقط ادبياتي حياته تطبيق ايتك اوقادار قولاي دكل ! » مي ديه . جكسكز ؟ وقتيله شاه اثرلري اوقوركن اسراف ايتمش اولديم زماي دوشوندكجه دهشت ايچنده قاليرم . اونزدن استفاده ايديله مه سنك سبي بسيدر : تنبلك ، فكري عطالت ، غرور . بويوك بر محررله كوروشمكه دعوت ايديله يككز زمان اونك يانه حاضر لاندريده كيدر سكر . كندى كنديكزه : « هيچ برشيئي قاچيرماق ايچون قولاليرمي ايجه آچالي يم ، ذهني ايجه طويلامالي يم . » ديرسكز . فقط سز - يعنى « بز » - بر بويوك كتابك قارشيسنه بر ساندويچ قارشيسنده اوتوروركي اوتوريورز . نه شخصاً اونك مادوني اولديغى حس ايديريورز ، نه « فكري جهاز » يئزى قارشيسنده حاضر بولونديريورز . لاابالي ومهل بر طور ايله عادتاً كتابه « هله شويله بركلده سني بر كورده يم باقميم ! » ديركي اوليورز .

كتابي اوقوركن راست كله ، كه وشه كله ومشغول برقافا ايله اوقويورز . كتابه بزه مفيد اولماسي امكانى ويرمه يورز . كندى عزي اونك امرينه تخصيص ايتمه يورز . حال بوكه بوتون قدرت ماكيناسنى فعاليت كيتيرمه دكجه ابي اوقومغه امكان يوقدر . اكر مطالعه دن صوگرا بورغون دوشمه مشسك عقل سليم ايله حركت ايتمه مشر ديمكدر . بر انسان كندندن داها قوتلى بريله بوغوشورده نفسى كسييله جك برحاله كله مك امكانى وارميدر ؟

فقط بز بوتون قوت مزله ساده جه اوقومش اولسه قده نتيجه ده باشقه برشي يامامش اولسه ق ينه عقل سليم ايله حركت ايتمه مش اولورز . چونكه بو حركت مزله بزمكنندن دها يوكسك بر دماغك بزه تلقين ايتديكي بوتون فكر لرله احتساسلره - هيچ باشقه زحمت

طانييدقنرمدن بري واردركه مارانغوزاغه عايد مفصل ومكمل بر كتاب آلمشدر . هركون منتظماً ودقتله بو كتاب اوقور . حال بوكه زاوالاينك اوند آدام عقللى بردولاي بيله يوق . يك ماصاسنى پورتاقل صانديقلى يان يانه قويه رق وجوده كيتيرمشدر . اوده اوزرنده تهنكه سز اوتوريله بيله جك بر صنداليه بيله بولق مشكل . كنديسنه ايچون ميدانه بر ايش قويماديني ، النده كي كتانده مندرج اساسلري هم كنديسنك ، هم زوجه سيله چوجوقلرينك شرائط حياتيه سنى اصلاح ايچون تطبيق نه دن كيريشمه ديكي سورولنجه هنوز مطالعه دوره سنده بولونديني جواني ويرر واوليكنندن داها درين بر صورتده مارانغوزلق كتابه دالار . دوستلري نهايت شو نتيجه يه قطي اوله رق وارديلركه بو آدام ، چاليشقان برقاره اولغله برابر اميدسز درجه ده دليدر .

بونكله شوني ديك ايتسه يورمكه مطالعه ده حد ذاتنده بر فضيلت منديج دكلدر . مطالعه ، بر غايه دكل بر واسطه در . قارئلك اكثر يتك بوساده حقيقتك جاعلى اولديغي بالتجربه بيلمه سهدم بوني تكرار ايتكدن اوتانيردم . مارانغوزلق كتابي تكرار تكرار تدقيق ايتكدن صوگرا اونكله هيچ برشي يامايان آدام دليدر . فقط هر كتاب ، بر مارانغوزلق كتابي صاييلير . بناء عليه هانكي كتابي اولورسه اولسون تكرار تكرار تدقيق ايتديكي حاليده اوندن برشي وجوده كيتيرمه ين آدام حقنده نه دينيلمك لازم كله جكني سز تعين ايديكز . مطالعه نك صوكنده معين بر نتيجه آينه ميه جقسه او مطالعه نك نه فائده سي وار ؟ اونك يرينه بيلاردو اويناما كز داها معقولدر . سياست حاضر حقه نه سزى تنوير ايتمه دكدن صوگرا تاريخ اوقومانك معناسى ندر ؟ نفسكزي اصلاحه يارامادقن صوگرا اخلاق اوقومانك معناسى ندر ؟ جنازه مراسمكزي متعاقب خلقك سزك حقكزده سويله يه جكلى اوزرينه مؤثراولادقن صوگرا ترجه حال اوقومانك معناسى ندر ؟ اولجه كورديككزدن داها فضله كوزه لك ، داها فضله احتراض ، داها كنش برافق كورمه دكجه شعر وحكايه اوقومانك معناسى ندر ؟

اكر جسارتله : « بن يالكز ذوق ايچون اوقويورم . » ديه جواب ويررسه كز بنده بالمقابله ويسكي ايچن آدام ده قوتله : « بن يالكز ذوق ايچون ايچوم . » ديه مزى ديه صورارم . سزدن حرمتله رجا ايده رمكه كتاب اوقوديككز ايچون كندى كنديكزه اوكونه ييكز وبونكله بر مزيت قازانه جفكزي اميد ايتمه ييكز .

فقط « ادبياتي حياته تطبيق ايتمهك چاليشيورم . » ديه جواب ويررسه كز اوزمان كتبخانه كزدن راست كله بر كتاب آلوب اينديرمه كزي و اوكتابك بوكونكي

ايلرله مه سنه مانع اولديني ايچون ، توركلر ، صنعت خصوصنده كي يوكسك قدرتلى هر شيدن چوق « معمارى » ساحه سنده تكتشف ايتمشلر ، حاكم اولدقلى كنش طوپراقلرده بر چوق بنالر بر ايتشدر . « اورته آسياء دن باشلايه رق ايرانده ، قافقاسياده ، الجزيره ده ، سوريه ده ، مصرده ، آنادولوده ، بالقانلرده بوكنش صنعت فعاليتك بقيه لرى حالا ياشامقده ، صنعت تاريخيه اوغراشان آوروپا طالرينه زنكين بر تدقيق موضوعى تشكيل ايتمكه در . اورته آسياده كي تورك جمهوريتلري ، متخصصلردن مركب آركه اولوژى قوميتلري وجوده كيتيره رك ، اونلرك رهبر ليكه ، اسكي آبدلري محافظه يه ، تعمير واحياه چاليشيورلر . بالخاصه « تيمور » دورينك يادكارى اولان معظم صنعت اثرلرينك تعميرى خصوصنده ، غالباً ، برقاج سنه اول ، مشهور سياح « سوهن هدين » سوويه تلى اتحادينك دقتى جلب ايتشدى ؛ بو طلب در حال حسن تلقى ايديلدى ، و لازم كن تخصيصات ويريله رك سرعتله تعميراته باشلاندى . صنعت اثرلري يالكز اونى ياراتان ملتك دكل ، بوتون انسانيتك ده مشترك ماليدر . چارلق دورنده بالخاصه اهل ايديلن ، خرابي يه محكوم براقيلان اورته آسياء تورك آبدلرينك تعمير واحياهى ، بوتون بشريت ايچون معنوى بر قازانچ دكيدر ؟

آنادولوده كي مى آبدلر مزك عصر لرجه باقميسز قالمه سنك سبيلرني ، بنجه ، اقتصادى عامللرده دكل معنوى عامللرده ، فكري تلقيلر مزك ياكليشغنده آرامالى يز . عصر لرجه « مى شعور » دن ، « مى وبديعى تربيه » دن محروم قالماسه يدق ، اسكي آبدلر مزك بر چوغى اورته دن قالمش بولونمازدي ؛ اونلري تعمير و محافظه ايچون لازم كن پارا قولالا يلقله تا مين ايديله بيلردى . آنادولوده مليت اساسنه شعورلى بر صورتده دا يانان جمهوريت ادا ره سي قورولنجه يه قدار بومسئله لرى دوشونمكه بيله امكان يوقدى . فقط ، جمهوريت معارفك بوتون مملكتده تعميمه چاليشديني « مى شعور » ك انكشافندن صوگرا ، اسكي آبدلر مزك لايق اولديني اهميته تلقى ايديله جكي وعصرلردن بري دوام ايدن مششوم تخريباته نهايت ويريله جكي طبيعى دكيدر ؟

كويونى زاده محمد فؤاد